

Rapport

Datum: 21 januari 2005

Rapportnummer: 2005/019

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het Identificatie en Registratie Bureau van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (I & R Bureau) in april 2002 te traag is geweest met het aanleveren van oormerken.

Voorts klaagt verzoeker erover dat het I & R Bureau hem heeft laten weten dat hij zich voor de afwikkeling van de schade dient te wenden tot de leverancier van de oormerken.

Tenslotte klaagt verzoeker over de trage beantwoording door het I & R Bureau van zijn faxbericht van 10 mei 2002.

Beoordeling

Bevindingen

1. Verzoeker is rundveehouder en maakt gebruik van de mogelijkheid van automatische bevoorrading van oormerken (zie Achtergrond). Voor verzoeker was ten tijde van de onderzochte gedraging sprake van een minimum aantal oormerken van vijf en van een bestelhoeveelheid van vijftien stuks. Op dinsdag 16 april 2002 daalde de hoeveelheid oormerken op verzoekers bedrijf onder het minimum aantal van vijf. In de nacht van maandag 22 op dinsdag 23 april 2002 vond een eerste selectie plaats en in de nacht van maandag 29 op dinsdag 30 april 2002 een tweede selectie. Op woensdag 1 mei 2002 werd de bestelling geplaatst bij de leverancier en op zaterdag 18 mei 2002 ontving verzoeker een nieuwe serie van vijftien oormerken.

2. Op vrijdag 10 mei 2002 zond verzoeker het I & R Bureau het volgende faxbericht:

“...Op 10 mei 2002 om kwart voor 4 heb ik contact met U gezocht op uw kantoor daar werd mij vriendelijk gezegd dat U niet aanwezig was, en helaas Uw plaatsvervanger ook niet. Dat ik U graag even wilde spreken was om het volgende (...) dat ik, terwijl ik dit schrijf, er geen oormerken meer bij mij op het bedrijf aanwezig zijn. Terwijl Uw organisatie daar toch voor is, dat dat niet gebeuren zou, want bij minder dan 5 oormerken zou ik automatisch nieuwe toegestuurd krijgen. Nu heb ik hier al drie kalveren op het bedrijf die ik niet nummeren kan en dus ook niet opgeven kan. Daaruit voortvloeiend dus ook niet kan afvoeren, want dit mag, sinds kort (...) pas 10 dagen **NA** het opgeven. De kosten die dat met zich meebrengt zou ik graag T.Z.T. declareren bij U, want U begrijpt dat als ik ze vandaag nog zou opgeven ze niet per definitie over 10 dagen ook weg gaan (de veehandelaar haalt maar 1 keer in de week kalveren). Van U verneem ik graag hoe en bij wie ik hiervoor moet zijn.

Nu is het zo, dat het eerste kalf in de vroege morgen van 8 mei 2002 geboren is. En deze dus nu vandaag ook al **OPGEGEVEN MOEST** worden. Het is dus zo dat U en Uw

organisatie mij belemmert om mijn plicht te vervullen, die ik heb om kalveren binnen 3 dagen op te geven.

(...)

Van U verneem ik zo spoedig mogelijk bericht terug hierover (als het kan per fax)..."

3. Het I & R Bureau bevestigde de ontvangst van het faxbericht schriftelijk op woensdag 15 mei 2002 en nam tevens telefonisch contact op met verzoeker waarbij werd afgesproken dat nog dezelfde dag vijf extra oormerken naar hem zouden worden gezonden. Verzoeker ontving de oormerken op donderdag 16 mei 2002.

4. Omdat verzoeker van het I & R Bureau op zijn faxbericht van 10 mei 2002 geen inhoudelijke reactie ontving, rappelleerde hij per fax op 14 juni, 26 juni en 1 juli 2002. Daarbij berichtte hij dat van de drie kalveren waarvan hij melding had gemaakt in zijn faxbericht van 10 mei 2002 twee met een vertraging van zeven dagen waren opgegeven en afgevoerd, hetgeen een schadepost betekende van € 42, zijnde € 3 per kalf per dag. Hij verzocht hem dit bedrag te vergoeden. Het I & R Bureau bevestigde de ontvangst van verzoekers faxberichten bij brief van 15 augustus 2002 waarbij het liet weten met de leverancier van de oormerken in onderhandeling te zijn over verzoekers schadeclaim.

5. Op 1 maart 2003 zond verzoeker het I & R Bureau opnieuw een faxbericht waarin hij liet weten nog steeds geen inhoudelijke reactie te hebben ontvangen op zijn faxberichten vanaf 10 mei 2002. Het I & R Bureau bevestigde de ontvangst schriftelijk op 13 maart 2003. Meegedeeld werd dat ernaar werd gestreefd binnen vier weken te reageren.

6. Bij brieven van 3 april en 12 mei 2003 liet het I & R Bureau verzoeker weten de leverancier van de oormerken op 21 augustus 2002 te hebben verzocht de schade met hem te regelen maar van de leverancier te hebben vernomen dat verzoeker van mening was dat de schade diende te worden afgehandeld door het I & R Bureau omdat dit bureau de verantwoordelijke partij zou zijn. Het I & R Bureau was het hiermee niet eens en verzocht verzoeker zich voor de afwikkeling van de schade te wenden tot de leverancier.

Beoordeling

I. Ten aanzien van de levering van oormerken

1. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden.

2. Gelet op het feit dat het automatiseringssysteem zo werkt dat tussen de signalering dat het aantal oormerken in voorraad is gedaald onder het minimum en het plaatsen van de bestelling bij de leverancier 14 dagen kunnen liggen, op de besteldatum van 1 mei 2002, én op de maximale leveringstermijn van de leverancier van tien werkdagen (zie

Achtergrond), hadden de oormerken uiterlijk moeten worden geleverd aan verzoeker op woensdag 15 mei 2002. Verzoeker ontving de oormerken echter pas op zaterdag 18 mei 2002, dat wil zeggen drie dagen te laat.

3. Hoewel de late levering het gevolg was van de handelwijze van de leverancier, die immers zijn maximale leveringstermijn had overschreden, dient de vertraging in de levering te worden toegerekend aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ingevolge de Europese regelgeving ligt de verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van de Europese regelgeving betreffende het oormerken van runderen in Nederland, namelijk bij de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, die de uitvoering van de regelgeving in handen heeft gegeven van het I & R Bureau. Dat wil zeggen dat ook in geval de oormerken worden geleverd door een leverancier waarmee de minister een overeenkomst tot levering heeft afgesloten, de minister verantwoordelijk blijft voor de levering van de oormerken aan de afnemers, óók in geval de leverancier de met de minister afgesproken leveringstermijn heeft overschreden (zie Achtergrond).

4. Ook wat betreft de levering van extra oormerken, is onvoldoende voortvarend gehandeld omdat niet vrijdag 10 mei 2002, de dag dat verzoeker faxte dat hij geen oormerken meer had of - indien dit faxbericht die dag te laat werd ontvangen om nog te reageren - maandag 13 mei 2002 telefonisch contact werd opgenomen met verzoeker, maar pas woensdag 15 mei 2002.

Op dit onderdeel is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de afwikkeling van de schade

1. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen zich in hun bejegening van burgers hulpvaardig en met een open oog voor de belangen van burgers opstellen.

2. Uit hetgeen hiervoor wordt gesteld ten aanzien van de verantwoordelijkheid van de minister voor de levering van oormerken, volgt dat verzoeker er terecht vanuit is gegaan dat hij zich voor de afwikkeling van zijn schadeclaim diende te wenden tot het I & R Bureau en dat het I & R Bureau zijn schadeclaim zou afhandelen. Dat het I & R Bureau verzoeker voor de afwikkeling van de schade verwees naar de leverancier van de oor-merken getuigt van onvoldoende hulpvaardigheid en open oog voor de belangen van verzoeker die immers door de verwijzing, genoodzaakt was de kwestie opnieuw aan de orde te stellen, ditmaal bij de leverancier, terwijl voorts de eventuele schade ten gevolge van de late levering van het noodrantsoen door het I & R Bureau daarmee buiten beschouwing zou blijven.

3. Het I & R Bureau diende verzoekers schadeclaim dan ook zelf af te handelen en voor zover het I & R Bureau daarbij van mening mocht zijn dat de schade (deels) een gevolg

was van de vertraagde levering door de leverancier, had het I & R Bureau hierover zelf in contact moeten treden met de leverancier die op grond van artikel 11, derde lid, van de met de leverancier gesloten overeenkomst, kan worden beboet wegens te late levering en van wie op grond van artikel 18, tweede lid, van deze overeenkomst een schadeloosstelling kan worden geëist (zie Achtergrond).

Op dit onderdeel is de onderzochte gedraging niet behoorlijk, hetgeen aanleiding vormt tot het opnemen van een aanbeveling in dit rapport.

III. Ten aanzien van de beantwoording van het faxbericht van 10 mei 2002

1. Het vereiste van voortvarendheid impliceert dat een bestuursorgaan faxberichten binnen een redelijke termijn dient te beantwoorden. Als een beantwoordingstermijn van twee à drie weken onhaalbaar is, dient het bestuursorgaan dit de burger te laten weten in een zogenoemd behandelingsbericht.

2. De eerste inhoudelijke reactie op verzoekers faxbericht van 10 mei 2002 dateert van 15 augustus 2002 en verzoeker zag zich daarom genoodzaakt tot driemaal toe te rappelleren. Van een beantwoording van het faxbericht was echter nog geen sprake: het I & R Bureau liet verzoeker alleen weten met de leverancier van de oormerken in onderhandeling te zijn over de schadeclaim. Pas op 3 april en 12 mei 2003 volgde een nadere reactie en werd verzoeker voor de afhandeling van de schadeclaim verwezen naar de leverancier. De beantwoording van verzoekers faxbericht van 10 mei 2002 was daarmee onvoldoende voortvarend.

Op dit onderdeel is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Identificatie en Registratie Bureau van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, is gegrond:

- ten aanzien van de levering van oormerken, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;
- ten aanzien van de afwikkeling van de schade wegens schending van het vereiste van correcte bejegening;
- ten aanzien van de beantwoording van het faxbericht, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid.

AANBEVELING

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt in overweging gegeven verzoekers schadeclaim alsnog te laten afhandelen door het Identificatie en Registratie Bureau.

Onderzoek

Op 5 februari 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer K. te IJsselmuiden, met een klacht over een gedraging van het Identificatie en Registratie Bureau van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen het Identificatie en Registratie Bureau van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd de minister een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Zij gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Overeenkomst inzake levering distributie van oormerken en oormerktangen voor runderen in Nederland (de namens de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in 2001 met de leverancier van de door verzoeker gebruikte oormerken gesloten overeenkomst);
2. Faxbericht van verzoeker aan het I & R Bureau d.d. 10 mei 2002;
3. Ontvangstbevestiging van het I & R Bureau d.d. 15 mei 2002;
4. Rappels van verzoeker per fax aan het I & R Bureau d.d. 14 juni, 26 juni en 1 juli 2002;
5. Ontvangstbevestiging van het I & R Bureau d.d. 15 augustus 2002;
6. Faxbericht van verzoeker aan het I & R Bureau d.d. 1 maart 2003;
7. Ontvangstbevestiging van het I & R Bureau d.d. 13 maart 2003;

8. Brieven van het I & R Bureau aan verzoeker d.d. 3 april en 12 mei 2003;
9. Verzoekschrift van verzoeker aan de Nationale ombudsman d.d. 4 februari 2004;
10. Brieven van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan verzoeker d.d. 5 augustus en 27 oktober 2004.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Ingevolge de Europese regelgeving zien de lidstaten erop toe dat runderen binnen de EU worden geïdentificeerd met een door de bevoegde autoriteit, d.w.z. de centrale autoriteit of autoriteiten in een lidstaat die verantwoordelijk is/zijn voor de tenuitvoerlegging van deze regelgeving, goedgekeurd merk in elk oor. Elke lidstaat stelt daartoe een identificatie- en registratieregeling voor runderen vast. De lidstaten zien erop toe dat de identificatiemerkttekens aan het bedrijf worden toegewezen, aan de houder van het dier worden verstrekt en op de dieren worden aangebracht op een door de bevoegde autoriteit te bepalen wijze. Het oormerk wordt aangebracht binnen een door de lidstaat te bepalen termijn vanaf de geboorte van het dier en in elk geval vóórdat het dier het bedrijf waarop het is geboren, verlaat. De oormerken worden aan de bedrijven toegekend, verdeeld en bij de dieren aangebracht, op de door de bevoegde autoriteit vastgestelde wijze. De bevoegde autoriteit zet een gecomputeriseerd gegevensbestand op. Elke houder van dieren houdt een register bij en stelt de bevoegde autoriteit binnen een door de lidstaat vastgestelde termijn, in kennis van alle verplaatsingen van en naar het bedrijf en van elke geboorte of sterfte van een dier op het bedrijf. Het register wordt handmatig of door middel van een computer bijgehouden in een door de bevoegde autoriteit goedgekeurde vorm (Richtlijn 92/102/EEG; PbEG L 355) en Verordening (EG) Nr. 1760/2000 PbEG L 204).

2. Artikel 3 van het Besluit identificatie en registratie van dieren (KB van 14 november 1997, Stb. 602) bepaalt dat de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (thans minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) ter uitvoering van de Europese regelgeving, alsmede met het oog op het toezicht op de naleving hiervan, regels stelt. In de Regeling identificatie en registratie van dieren 2002 (Ministeriële regeling van 21 december 2001, Stcrt. 250), bepaalt in de artikelen 2 en 3 dat de houder van dieren zich als zodanig terstond aanmeldt bij de minister die de houder registreert in een gecomputeriseerd gegevensbestand (I & R bestand). Ingevolge artikel 9 van deze regeling worden de oormerken uitsluitend op bestelling aan de veehouder verstrekt door de minister of door een leverancier waarmee de minister een overeenkomst tot levering van merken, slachtmerken en apparatuur aan houders heeft afgesloten. De uitvoering van de

regelgeving geschiedt sinds 1 januari 2002 door het Identificatie en Registratie Bureau (I & R Bureau) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

3. Voor bedrijven waar kalveren worden geboren bestaat de mogelijkheid om zich automatisch te laten bevoorraden. Dit betekent dat automatisch een bepaald aantal nieuwe oormerken wordt besteld wanneer het systeem heeft gesignaleerd dat het aantal vrije oormerken in voorraad onder een bepaald minimum is gedaald. Bij de automatische bevoorrading wordt gekeken naar een zo dicht mogelijke aansluiting op het laatst uitgegeven mercknummer op het bedrijf. Hierdoor kan het voorkomen dat pas na een tweede selectie een bestelling kan worden geplaatst. Omdat de selectie van de nieuw te leveren nummerserie eenmaal per week geschiedt in de nacht van maandag op dinsdag, kunnen tussen de signalering dat het aantal vrije oormerken in voorraad is gedaald onder het minimum aantal en het plaatsen van de bestelling bij de leverancier van oormerken 14 dagen liggen.

4. Ingevolge artikel 4, vijfde lid, van de Overeenkomst inzake levering distributie van oormerken en oormerktangen voor runderen in Nederland, de namens de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij ingevolge artikel 9 van de Regeling identificatie en registratie van dieren 2002 in 2001 gesloten overeenkomst met de leverancier van de door verzoeker gebruikte oormerken, heeft de leverancier na het ontvangen van de bestelling tien werkdagen de tijd om de bestelde oormerken te leveren.

Ingevolge artikel 11, derde lid, van deze overeenkomst kan het I & R Bureau de leverancier een boete opleggen indien de oormerken niet of niet tijdig zijn geleverd aan de afnemer. Artikel 18, tweede lid, van de overeenkomst bepaalt dat de leverancier die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van zijn verplichting(en) tegenover het I & R Bureau, aansprakelijk is voor vergoeding van alle door het I & R Bureau en/of de afnemers geleden c.q. te lijden schade.